

Безрукова Н.В., к.е.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»,
Полтава

РОЛЬ ВИКЛАДАЧА ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

У сучасних умовах інтернаціоналізації освітнього простору навчання є процес як індивідуальної роботи студента, так і майстерність викладача створити умови для такого навчання. Під умовами слід розуміти методичну грамотність подачі матеріалу для більш ефективного його сприйняття та засвоєння, використання сучасних засобів впливу на пам'ять, мотивацію створення власної логіки та алгоритму роботи з необхідною інформацією та повноцінний контроль, що засвідчує рівень знань студента з даного предмету [1].

При вивченні іноземної мови в нелінгвістичних вузах такою роботою буде визначатися спроможність студента практично застосовувати свої знання в письмовому та розмовному вигляді. Але майже на будь-якому етапі вивчення іноземної мови викладачі стикаються з проблемою ефективності роботи з групою, формальний розподіл на сильних і слабких студентів не дає можливості застосувати однакові підходи до навчання. Значний вплив має психологічний фактор, неспроможність вивчити мову в школі, слабка мотивація, неможливість самостійного освоєння матеріалу, але інколи і занадто низький рівень знань, що блокує доступ нової інформації.

Головним завданням контролю в навчанні іноземній мові є об'єктивне і точне визначення рівня володіння мовним матеріалом і мовленнєвими вміннями на певному етапі. У всіх випадках контроль не є самоціллю і має навчальний характер: він дозволяє вдосконалювати процес навчання, замінювати малоефективні прийоми і засоби навчання більш ефективними, створювати більш сприятливі умови для корекції і вдосконалення практичного володіння мовою, для виховання студентів засобами іноземної мови. Контроль навичок і вмінь мовлення є одним із найважчих завдань, особливо на кінцевому етапі роботи за

темою, коли об'єктом контролю стає уміння студента зробити повідомлення (провести бесіду) за темою або в зв'язку з запропонованою ситуацією.

Застосовуючи індивідуальні, групові і фронтальні форми контролю, викладач постійно слухає мовленнєві повідомлення студентів. Об'єктом контролю при цьому є як зміст, так і мовна форма повідомлення.

Особливу увагу слід приділяти коментуванню оцінки, так як це в значній мірі підвищує її об'єктивність та має великий позитивний вплив на студентів. Контроль в цьому випадку виконує свою навчальну і виховну функції (що є першочерговою вимогою до контролю): коментуючи відповідь студента, викладач тим самим показує йому конкретно, які знання і вміння потребують додаткової над ним роботи. Коментування оцінки можна здійснити так, щоб це стало активною практикою студента. Це можливо в тому випадку, якщо:

1) викладач володіє високим рівнем комунікаційної компетенції; його мова чітка, виразна, переконлива;

2) зразки мови викладача оціночного змісту поступово переходять в активну мову студента, з тим щоб розширити його можливості в мовній практиці;

3) до аналізу і коментування відповіді (а іноді до оцінки відповіді) залучаються студенти, що сприяє цілеспрямованому їх навчанню аудіюванню і мовленню (при цьому активізується увага студентів, з'являється можливість поєднувати індивідуальні і колективні форми роботи).

Ще одним фактором, який сприяє інтенсифікації контролю, є вплив емоцій на діяльність і поведінку студентів в процесі педагогічного спілкування. В зв'язку з цим дуже важливою є контролююча функція мови викладача: якими комунікаційними одиницями, інтонаційними структурами (позитивними чи негативними) робиться короткий аналіз висловлювання студента. Хороший емоційний настрій підвищує зацікавленість студентів, активізує мислення, увагу, стимулює їх до оптимального вирішення комунікаційних завдань.

В процесі контролю викладач повинен проявляти високий рівень професійної компетенції та педагогічного спілкування. При такій організації праці контроль завжди буде не тільки

методом виявлення результатів навчання, але й засобом вдосконалення сформованих вмінь і навичок.

Зараз контроль входить складовою частиною до системи навчання іноземних мов. На відміну від власне навчання іноземної мови, метою якого є формування іншомовних мовленнєвих навичок і вмінь, завданням контролю передусім є визначення та оцінювання рівня їх сформованості. Головна мета контролю у процесі навчання іноземної мови — управління цим процесом. Як складова системи навчання контроль має свої функції, види, форми, засоби та об'єкти. Успішна реалізація функцій контролю впливає на ефективність як контролю, так і всього процесу навчання [2,3].

Отже, в процесі інтернаціоналізації вітчизняної освіти особливого значення набуває розвиток вольових якостей студента. Розвиваюча функція контролю реалізується в напрямі розвитку інтересу. Перспектива отримання високих результатів у виконанні контрольного завдання заохочує студентів до вдосконалення володіння ними іноземною мовою.

Література

1. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. українського видання С.Ю. Ніколаєва. – К: Ленвіт, 2003. – 273 с.
2. Методичні та практичні аспекти застосування та розвитку системи контролю знань в університеті: Зб. Мат. Наук.-метод. Конф. 26 січня – 3 лютого 2004 р. – К.:КНЕУ, 2004. – 556 с.
3. Паталаха М. Є. Професійні знання, уміння та навички як компоненти професійної компетентності майбутнього викладача іноземної мови. Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. / ред. Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ, О. Г. РОМАНОВСЬКИЙ. Харків : НТУ "ХПІ", 2010. Вип. 25 (29). С. 118–120.